

**MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
ACADEMIA DE POLIȚIE “Alexandru Ioan Cuza”**

Doctorand

DRUMCEA GABRIEL

Rezumat

TEZĂ DE DOCTORAT

Tema:

**PREVENIREA ȘI COMBATEREA FALSIFICĂRII DE
MONEDĂ ȘI A ALTOR INSTRUMENTE DE PLATĂ**

Conducător de doctorat

Prof.univ.dr.

ROBERT MORAR

Teză elaborată în vederea obținerii titlului de DOCTOR

în “Ordine publică și siguranță națională”

BUCUREȘTI

2016

CUPRINS

LISTĂ DE ABREVIERI.....	4
INTRODUCERE.....	6
STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII TEMEI.....	10
CAPITOLUL I.....	
Error! Bookmark not defined.	
CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND INSTRUMENTELE DE PLATĂ ȘI FALSIFICAREA ACESTORA.....	
Error! Bookmark not defined.	
1.1. Precizări și delimitări terminologice.....	
Error! Bookmark not defined.	
1.2. Cadrul evolutiv al instrumentelor de plată.....	
Error! Bookmark not defined.	
1.3. Dimensiunea falsificării de monedă și a altor instrumente de plată la nivel internațional.....	
Error! Bookmark not defined.	
1.4. Dimensiunea falsificării de monedă și a altor instrumente de plată la nivel național.....	
Error! Bookmark not defined.	
1.5. Considerații parțiale.....	
Error! Bookmark not defined.	
CAPITOLUL II.....	
Error! Bookmark not defined.	
ANALIZA TIPOLOGIILOR INFRAȚIONALE SPECIFICE FALSIFICĂRII DE MONEDĂ ȘI A ALTOR INSTRUMENTE DE PLATĂ.....	
Error! Bookmark not defined.	
2.1. Criminalitatea specifică falsificării de monedă.....	
Error! Bookmark not defined.	
<i>2.1.1. Aspecte generale și specifice privind protecția monedei împotriva falsificării.....</i>	
Error! Bookmark not defined.	
<i>2.1.2. Metode și mijloace de falsificare și contrafacere a unor monede.....</i>	
Error! Bookmark not defined.	
2.2. Fraudarea și falsificarea cardurilor.....	
Error! Bookmark not defined.	
<i>2.2.1. Aspecte generale privind cardurile.....</i>	
Error! Bookmark not defined.	

2.2.2. <i>Fraudarea cardurilor</i>	
Error! Bookmark not defined.	
2.3. <i>Fraudarea cecurilor de călătorie</i>	
Error! Bookmark not defined.	
2.3.1. <i>Elemente de siguranță ale cecurilor de călătorie</i>	
Error! Bookmark not defined.	
2.3.2. <i>Modalitățile de fraudare a cecurilor de călătorie</i>	
Error! Bookmark not defined.	
2.4. <i>Concluzii parțiale</i>	
Error! Bookmark not defined.	

CAPITOLUL III.....

Error! Bookmark not defined.

SISTEMUL INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII FALSIFICĂRII DE MONEDĂ ȘI A ALTOR INSTRUMENTE DE PLATĂ.....

Error! Bookmark not defined.

3.1. *Sistemul internațional și european în domeniul prevenirii și combaterii falsificării de monedă*.....

Error! Bookmark not defined.

3.1.1. *Analiza cadrului juridic convențional în domeniul falsificării de monedă*.....

Error! Bookmark not defined.

3.1.2. *Incriminarea juridico-penală a falsificării de monedă în legislația unor state*.....

Error! Bookmark not defined.

3.2. *Sistemul internațional și european în domeniul prevenirii și combaterii falsificării altor instrumente de plată decât numerarul*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3. *Mecanismele instituționale în domeniul prevenirii și combaterii falsificării de monedă și a altor instrumente de plată*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.1. *Organizația Internațională de Poliție Criminală (OIPC) Interpol*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.2. *Oficiul European de Poliție (Europol)*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.3. *Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.4. *Grupul de Descurajare a Falsificării (CBCDG – Central Bank Counterfeit Deterrence Group)*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.5. *Consiliul pentru Standarde de Securitate al PCI*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.6. *Serviciul Secret din SUA (Secret Service)*.....

Error! Bookmark not defined.

3.3.7. *Asociația Industriei ATM (ATMIA)*.....

Error! Bookmark not defined.

3.4. Concluzii parțiale.....

Error! Bookmark not defined.

CAPITOLUL IV.....

Error! Bookmark not defined.

SISTEMUL NAȚIONAL ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII FALSIFICĂRII DE MONEDĂ ȘI A ALTOR INSTRUMENTE DE PLATĂ.....

Error! Bookmark not defined.

4.1. Cadrul legislativ în materia prevenirii și combaterii falsificării de monedă și a altor instrumente de plată.....

Error! Bookmark not defined.

4.2. Prezentarea sintetică a locului și rolului principalelor instituții competente în domeniu.....

Error! Bookmark not defined.

4.2.1. *Banca Națională a României*.....

Error! Bookmark not defined.

4.2.2. *DIICOT*.....

Error! Bookmark not defined.

4.2.3. *Poliția Română*.....

Error! Bookmark not defined.

4.2.4. *Băncile comerciale*.....

Error! Bookmark not defined.

4.3. Concluzii parțiale.....

Error! Bookmark not defined.

CAPITOLUL V.....

Error! Bookmark not defined.

TEHNICILE DE INVESTIGARE JUDICIARĂ ȘI CRIMINALISTICĂ A INFRAȚIUNILOR DE FALSIFICARE DE MONEDĂ ȘI A ALTOR INSTRUMENTE DE PLATĂ.....

Error! Bookmark not defined.

5.1. Cadrul general al investigației judiciare și criminalistice în domeniul de referință.....

Error! Bookmark not defined.

5.2. Cercetarea infracțiunilor din domeniul falsului de monedă.....

Error! Bookmark not defined.

5.2.1. *Activitățile preliminare și modalitățile de sesizare a faptelor*.....

Error! Bookmark not defined.

5.2.2. *Activitățile de cercetare și administrare a probatoriului judiciar*.....

Error! Bookmark not defined.

5.3. Investigarea fraudelor cu instrumente de plată electronică.....

Error! Bookmark not defined.

5.3.1. Modalități de sesizare a faptelor.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.3.2. Activități investigative specifice în cazul infracțiunilor de falsificare a instrumentelor de plată electronică.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.4. Metodele speciale de supraveghere sau cercetare.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.4.1. Aspecte generale privind metodele speciale de supraveghere sau cercetare.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.4.2. Operațiunile sub acoperire.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.4.3. Supravegherea tehnică.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.5. Disponerea și efectuarea de expertize criminalistice și constatări tehnico-științifice.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.6. Cooperarea agențiilor de aplicare a legii în contextul investigării judiciare a falsificării mijloacelor de plată.....	
Error! Bookmark not defined.	
5.7. Concluzii parțiale.....	
Error! Bookmark not defined.	

CAPITOLUL VI.....	
Error! Bookmark not defined.	
CONCLUZII FINALE ȘI PROPUNERI.....	19
6.1. Concluziile finale ale cercetării.....	19
6.2. Propuneri privitoare la perfecționarea cadrului juridic, instituțional și procedural în domeniul de referință.....	22
BIBLIOGRAFIE.....	28

LISTĂ DE ABREVIERI

ATMIA	Asociația Industriei ATM
BCE	Banca Centrală Europeană
BNR	Banca Națională a României
CAC	Centrul de Analiză a Contrafacerilor
CAN	Centrul de analiză națională
CNAM	Centru național de analiză a monedelor
CBCDG	Central Bank Counterfeit Deterrence Group / Grupul de Descurajare a Falsificării
CtEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CTSE	Centrul Tehnic și Științific European
CVV	Card Verification Value
DCCO	Direcția de Combatere a Criminalității Organizate
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
ECA/JIT	Echipe comune de anchetă / Joint Investigation Teams
EMV	Europay, MasterCard, Visa

IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
N CPP	Noul Cod de Procedură Penală
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
PIN	Personal Identification Number
UE	Uniunea Europeană
SUA	Statele Unite ale Americii
USD	Dolarul american

CUVINTE CHEIE:

Falsificare; contrafacere; fraudare; crimă organizată; instrumente de plată; monedă; card; cec; prevenire; combatere; elemente de siguranță; cash; non-cash; investigație; cooperare; organe de urmărire penală; instituții financiar-bancare; tehnici de supraveghere.

INTRODUCERE

Falsificarea și fraudarea mijloacelor de plată constituie amenințări majore la adresa sistemului monetar, financiar-bancar, care afectează încrederea publică în mijloacele de plată și în cele din urmă în economia reală. În egală măsură, infracțiunile din această sferă produc prejudicii însemnate asupra patrimoniului titularilor instrumentelor de plată, care devin astfel victime atât ale infractorilor, dar din păcate, uneori, și ale propriei neglijențe.

În cadrul instrumentelor de plată, sunt incluse atât instrumentele cash (cu numerar), cât și non-cash (instrumente de genul *pre-paid* – cecuri de călătorie, vouchere, *instrumentele electronice de plată*, *transfer credit*, *debitarea directă*, *cecuri tradiționale*, *cambia*, *biletul la ordin* și *aplicațiile e-banking*). Din categoria largă a instrumentelor de plată, am ales să dezvoltăm cercetarea doctorală cu privire la modalitățile de falsificare și fraudare a trei principale categorii de astfel de instrumente – moneda-hârtie, cardurile și cecurile de călătorie.

În timp ce falsificarea de monedă intră în categoria generală a infracțiunilor (fraudelor) economico-financiare, falsificarea cardurilor și a instrumentelor de plată fără numerar (electronice), deși în sens larg intră tot în

categoria aceluiași gen de fraudă (economico-financiară), faptul că necesită un înalt grad de specializare și utilizare a noilor tehnologii, determină abordarea inclusiv din perspectiva criminalității informatice.

Infrațiunile cu instrumente de plată electronică au drept consecințe pierderea încrederii în tranzacțiile efectuate cu aceste instrumente, în securitatea sistemelor informatice și de regulă, conduc la pierderi financiare substanțiale.

În ultima perioadă de timp, activitățile infraționale au devenit tot mai sofisticate și internaționalizate, cu o mai mare implicare a crimei organizate. Așa cum se menționează în documentele recente ale Europol, tehnologia este un facilitator al diferitelor tipuri de infrațiuni tradiționale, inclusiv fraudele financiare. În plus, utilizarea abuzivă a posibilităților oferite de noile tehnologii a condus la apariția și dezvoltarea a noi forme de criminalitate, în special criminalitatea transfrontalieră comisă prin intermediul internetului.

Capturile recente de monedă falsificată la nivel internațional, european și național sugerează faptul că această activitate infrațională este într-o continuă dinamică și evoluție, constituind din ce în ce mai frecvent apanajul grupărilor infraționale organizate.

În același timp, falsificarea cardurilor nu mai este de mult timp o noutate în spațiul public, însă gestionarea sa este într-o continuă dinamică și luptă dusă împotriva metodelor inovatoare ale rețelelor de falsificatori și fraudatori. Dacă în privința falsificării fizice a cardurilor au fost introduse metode sporite de securizare de către instituțiile emitente (prin emiterea de carduri cu standarde EMV), noile provocări și realități sunt constituite atât de fraudarea online a instrumentelor de plată, cât și de fraudarea plăților electronice fără card.

Motivația alegerii acestei teme constă în actualitatea domeniului supus analizei, precum și datorită interesului profesional pe care l-am manifestat în cei 18 ani de activitate neîntreruptă în cadrul unităților operative ale Poliției Române, cu predilecție în zona de investigare a fraudelor.

Pornind de la ipoteza de lucru (*prevenirea și combaterea falsificării de monedă și a altor instrumente de plată*), principalul **scop** al cercetării este

reprezentat de analiza și cercetarea noilor provocări și realități în materia investigării activităților infracționale din sfera falsificării de monedă și a altor instrumente de plată, precum și identificarea celor mai eficiente metode și mijloace de prevenire și combatere.

Principalele **direcții de acțiune** ale cercetării doctorale sunt focalizate pe analiza conexiunii falsului de monedă și a altor instrumente de plată cu activitățile rețelelor de crimă organizată, analiza tipologiilor infracționale specifice acestei forme de criminalitate, reglementările internaționale și interne cu relevanță în domeniu, metodele și mijloacele de prevenire și combatere a falsificării de monedă și a altor instrumente de plată, precum și tehnicile de investigare judiciară a fenomenului.

Obiectivele propuse în cadrul acestor direcții de acțiune au fost îndeplinite prin utilizarea unei metodologii complexe de cercetare științifică, bazată pe următoarele **metode și tehnici**:

- a) *analiza documentară*, constând în studiul științific teoretic al modului în care tema supusă cercetării este reflectată în literatura de specialitate (manuale, studii, monografii, cercetări și alte surse bibliografice), în diferite surse online, în vederea conceptualizării, analizei și valorificării informațiilor obținute.
- b) *interviul*, materializat prin efectuarea unei cercetări calitative în rândul practicienilor din rândul poliției judiciare, specialiști în investigarea fraudelor cu instrumente de plată. Cercetarea a vizat cunoașterea directă a realității în materie prin interogarea practicienilor pe baza unui ghid de interviu menit să identifice printre altele, obstacolele, dificultățile și noile provocări în acest domeniu. Cercetarea calitativă a urmărit interogarea specialiștilor cu privire la următoarele aspecte, structurate în cadrul unui ghid de interviu cuprinzând următoarele întrebări deschise:

- ✓ Vă rugăm să menționați care sunt principalele moduri de operare utilizate în cadrul comiterii infracțiunilor cu instrumente de plată.
 - ✓ Care este locul și rolul instituțiilor implicate la nivel național în prevenirea și combaterea falsificării de monedă și a altor instrumente de plată ?
 - ✓ Care sunt instrumentele investigative folosite pentru documentarea faptelor penale din sfera falsificării de monedă și a altor instrumente de plată ?
 - ✓ Care sunt principalele canale de cooperare internațională folosite în practică pentru schimbul de date și informații cu autoritățile competente ale altor state în contextul investigării falsificării de monedă și a altor instrumente de plată ?
 - ✓ Care sunt principalele obstacole și dificultăți (legale și practice) întâmpinate în practica judiciară cu ocazia investigării falsificării de monedă și a altor instrumente de plată ?
 - ✓ Care sunt recomandările și propunerile dvs. pentru îmbunătățirea cadrului legislativ, procedural și instituțional în domeniu ?
- c) *studiul de caz*, menit să dezvolte componenta practică-aplicativă a cercetării, prin identificarea modalităților concrete de comitere a infracțiunilor în acest domeniu, dar și a celor mai eficiente metode de investigare judiciară și criminalistică a fenomenului.
- d) *analiza comparativă* a urmărit studiul și analiza elementelor și aspectelor legislative și procedurale ale altor state în materie, dar și cercetarea modului în care reglementările convențiilor și altor acte juridice adoptate la nivel internațional și european au fost implementate în legislația națională.

Precizăm faptul că **limitele prezentei cercetări** au fost determinate de imposibilitatea prezentării în textul tezei a unor aspecte detaliate privind atât elementele de siguranță ale instrumentelor de plată ori a mecanismelor de

verificare utilizate de către emitenți în prevenirea fraudelor, cât și a redării exhaustive a tehnicilor de investigații utilizate de agențiile de aplicare a legii în cercetarea cauzelor de acest gen, unele dintre acestea intrând în categoria informațiilor confidențiale ori a celor clasificate potrivit legii.

STADIUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII TEMEI

Lupta împotriva falsificării de monedă și a altor instrumente de plată necesită cooperarea statelor la nivel internațional și european, falsificarea constituind o preocupare în întreaga Uniune Europeană (UE). Abordarea amenințărilor reprezentate de grupuri criminale implicate în producerea și/sau distribuirea de bani falși și care operează în diferite țări necesită cooperarea între autoritățile competente din statele membre, precum și cu omologii lor din țările terțe.

În contextul actual, autoritățile tuturor statelor sunt interesate în inițierea și consolidarea formelor și modalităților de cooperare privind prevenirea și combaterea falsificării instrumentelor de plată. Instituțiile monetare, instituțiile financiar-bancare, instituțiile emitente ale cardurilor, agențiile de aplicare a legii, organele judiciare, forurile politice și legislative și, alături de acestea, cetățenii și formele de asociere din cadrul societății civile, sunt factorii sociali interesați în securitatea deplină a circuitului financiar.

În trecut, realizarea unei bancnote false care să poată fi distribuită ușor, cerea abilități tehnice deosebite și accesul la diverse instrumente precum presă, cerneluri și hârtie de calitate superioară. Odată cu avansarea tehnologiei, apariția calculatoarelor, imprimantelor performante, a scannerelor, s-a înregistrat o creștere spectaculoasă a numărului cazurilor de fals de monedă, datorită reducerii costurilor și abilităților necesare pentru a falsifica. Astfel, odată cu apariția copiatoarelor și a computerului personal, a crescut simțitor și numărul bancnotelor falsificate, uneori falsul fiind de o calitate superioară celor înregistrate anii precedenți.

Infrațiunea de falsificare de monedă cuprinde, în principal, următoarele activități/etape infracționale: duplicarea și falsificarea (alterarea valorii) bancnotelor, plasarea banilor falsificați în circuitul financiar legal, posesia, procurarea sau transportul bancnotelor falsificate, confecționarea și distribuirea de instrumente pentru producerea banilor falsificați. În acest sens, grupările de falsificatori sunt constituite din persoane ce dețin cunoștințe în materia confecționării bancnotelor falsificate, traficanți și plasatori de monedă falsă.

La nivel european, responsabilitățile de prevenire și combatere a contrafacerii monedei EURO sunt partajate între Comisia Europeană, Banca Centrală Europeană, Europol și Eurojust. Comisia pregătește inițiative legislative, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), în numele Comisiei, organizează și finanțează instruirii și asistență tehnică statelor membre și gestionează Centrul Tehnic și Științific European (CTSE), iar Banca Centrală Europeană (BCE) efectuează o analiză tehnică a noilor tipuri de bancnote EURO falsificate, stochează datele tehnice și statistice privind bancnotele și monedele falsificate într-o bază de date centrală și le difuzează la toți cei implicați în combaterea contrafacerii. Europol sprijină agențiile de aplicare a legii din statele membre, precum și țările terțe cu care sunt încheiate acorduri operaționale/strategice (de exemplu, anumite țări din America de Sud). Acest sprijin urmărește prevenirea și combaterea contrafacerii EURO prin facilitarea schimbului de informații, oferind analize operaționale și strategice, sprijin

financiar pentru operațiunile transfrontaliere, precum și suport operațional la fața locului. În domeniul cooperării judiciare, Eurojust facilitează cercetările și urmărirea penală desfășurate de autoritățile competente din statele membre, precum și executarea cererilor de asistență judiciară reciprocă și oferă sprijin financiar pentru operaționalizarea echipelor comune de anchetă (ECA/JIT).

În privința falsificării și fraudării instrumentelor de plată fără numerar (non-cash), activitatea infracțională în această materie cunoaște o dinamică fără precedent. Infracții sunt mereu în căutarea de oportunități pentru a comite infracțiuni prin care să eludeze sistemele financiare, în special cardurile bancare, dar și plățile electronice fără card. În contrapartidă, instituțiile financiar-bancare caută noi soluții atât de protejare și securizare a instrumentelor de plată fără numerar, cât și a tranzacțiilor efectuate prin sisteme de tipul internet banking ori online banking.

În ipoteza fraudelor în care cardul este prezent (deținătorul de card este prezent), mișcarea spre cardurile EMV¹, transpuse prin tehnologia Chip&PIN ca metodă de autentificare a tranzacțiilor, a contribuit în mare măsură la reducerea fraudei asociate cu cardurile furate și pierdute, în special în Europa.

Punerea în aplicare a tehnologiei EMV în UE este văzută ca fiind factorul-cheie pentru reducerea fraudelor cu carduri. Trebuie subliniat că datele confidențiale ale posesorilor de carduri sunt mai sigure pe un card cu Chip încorporat decât pe un card cu bandă magnetică. Cardurile cu Chip încorporat sprijină autentificarea dinamică, necesită valori dinamice pentru fiecare tranzacție și nu pot fi ușor copiate. Cardul EMV este astfel mult mai bine protejat împotriva copierii datelor de tip skimming².

Cu toate acestea, fraudă de tip skimming a crescut în ultimii ani. În această situație, banda magnetică a cardurilor fără Chip este copiată în terminalele de plată sau, mai des, în ATM-uri sau terminale de plată nesupravegheate (de exemplu, cele din stațiile de benzină). Datele copiate (în

¹ EMV (Europay, MasterCard, Visa) - un standard global pentru cardurile de plată bazate pe tehnologia Chip.

² *Payment Card Fraud in the European Union. Perspective of Law Enforcement Agencies*, EUROPOL, 2012.

unele cazuri, codul PIN este, de asemenea, capturat) sunt folosite pentru producerea de carduri contrafăcute și ulterior utilizate în terminalele non-EMV (în Europa sau în țările în care tehnologia EMV nu a fost pusă în aplicare) sau pentru tranzacțiile online prin carduri bancare (de exemplu, cea mai mare parte fiind reprezentată de tranzacțiile pe internet).

Implementarea tehnologiei EMV facilitează prevenirea în cazul a două tipuri tradiționale de fraudă: utilizarea abuzivă a cardurilor pierdute sau furate și contrafacerea și utilizarea ulterioară a cardurilor falsificate. Utilizarea de carduri pierdute sau furate în cazul tranzacțiilor cu cardul prezent s-a diminuat în mod substanțial în ultimii ani datorită introducerii de către industria cardurilor de plată a tehnologiei Chip&PIN: atunci când această tehnologie va fi utilizată pe deplin, este mai mult ca sigur faptul că infractorii nu vor mai fi în măsură să efectueze tranzacții bazate pe simpla prezentare a cardului pierdut sau furat, deoarece vor avea nevoie de codul PIN pentru a autentifica tranzacția.

Principala slăbiciune a tehnologiei EMV constă în faptul că banda magnetică este încă menținută în cardurile echipate EMV, în esență, întrucât cardurile au tendința de a fi acceptate la nivel internațional, iar tehnologia EMV nu este dezvoltată în alte regiuni ale lumii sau nu în același ritm. În măsura în care banda magnetică poate fi contrafăcută (ceea ce nu este cazul tehnologiei Chip&PIN până în prezent), cardurile de plată sunt încă vulnerabile.

Succesul standardului EMV a dus la o scădere generală a pierderilor generate de fraudele cu carduri, dar, în același timp, a generat o schimbare de facto a fraudelor cu carduri la distanță, mai ales în mediul Internet-ului, așa-numitele fraude online cu carduri bancare (card-not-present). Acest tip de fraudă este în creștere în Europa și este considerată cea mai mare amenințare pentru cardurile de plată.

Potrivit analizei Europol, în anul 2011, aproximativ 60% din pierderile cauzate de fraudele cu carduri, în valoare totală de 900 de milioane de euro, au fost cauzate de fraude online cu carduri bancare.

În ceea ce privește fraudă e-banking (care include phishing-ul), băncile își îmbunătățesc în mod progresiv metodele de autentificare a clienților în cadrul tranzacțiilor. O imagine de ansamblu cu privire la metodele de autentificare a utilizatorilor în cadrul plăților fără numerar este prevăzută într-un studiu realizat pentru Comisia Europeană în anul 2007. Frauda de acest tip este legată de fraudă/furt de identitate și criminalitate informatică. Frauda e-banking are loc în mediul tranzacțiilor la distanță. Datele clienților băncii se obțin prin spoofing, phishing, pharming, troieni (sau alți viruși și malware), hacking de baze de date etc. Datele obținute în mod ilegal sunt apoi utilizate pentru retragerea sumelor de bani din cont.

Investigațiile și urmărirea penală a fraudelor de acest gen trebuie să se completeze cu luarea unor măsuri preventive. Legislația UE în acest domeniu a fost adoptată în anul 2001 și este pusă în aplicare în majoritatea statelor membre ale UE. În timp ce efectul disuasiv al sancțiunilor penale pentru infracțiunile legate de fraudă cu instrumente de plată ar trebui să fie un element-cheie al luptei împotriva fraudei, unele state consideră că sancțiunile aplicate în practică la nivel național în acest domeniu sunt în general prea mici pentru a fi disuasive. Există dificultăți practice suplimentare pentru agențiile de aplicare a legii pentru a asigura o reacție rapidă împotriva fraudei. Problemele specifice includ găsirea probelor suficiente pentru a dovedi comportamentul infracțional (și din cauza dimensiunii de înaltă profesionalizare a comportamentului fraudulos) și dimensiunea transfrontalieră a multor atacuri. Statele membre au reacționat prin crearea/consolidarea unităților de poliție specializate pentru combaterea criminalității informatice. În plus, cooperarea și asistența polițienească și judiciară transfrontalieră au fost consolidate, în special prin intermediul anchetelor comune sprijinite de Europol și Eurojust, cu rezultate încurajatoare. În ultimii ani, Europol a furnizat formare specializată autorităților naționale de aplicare a legii cu privire la aspectele operaționale ale fraudelor cu carduri, în special pe componenta fraudelor de tip skimming și a criminalității hi-tech cu carduri pe Internet. Această formare specializată îmbunătățește experiența și

capacitatea de investigare financiară a autorităților de aplicare a legii în acest domeniu. În perioada 2004-2007, a fost adoptată o nouă legislație europeană în domeniul serviciilor financiare ce conține dispoziții care abordează direct sau indirect prevenirea fraudei cu instrumente de plată. Această nouă legislație a contribuit astfel la crearea unui mediu juridic mai robust la nivelul UE. Noua directivă privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (PSD)³ a fost adoptată în anul 2007.

De-a lungul timpului, domeniul falsificării de monedă și al altor instrumente de plată a fost supus analizei, prin intermediul monografiilor, studiilor și cercetărilor realizate la nivel național și internațional. Pe măsura evoluției mijloacelor de protecție, dar și de falsificare a instrumentelor de plată, acestea au făcut obiectul reglementării juridice prin intermediul unor acte normative menite să asigure cadrul de prevenire și combatere a falsificării, constituindu-se în instrumente utile de lucru și de sprijin al activității instituțiilor specializate.

Falsificarea de monedă, pe de o parte, și a instrumentelor de plată electronică, pe de altă parte, au fost analizate și cercetate în mod distinct, nefiind abordate într-o viziune integrată, care să asigure eficiența și eficientizarea metodelor de prevenire și combatere a falsificării. Este și motivul pentru care ne propunem să analizăm într-un context comun, integrat, formele și modalitățile de prevenire și combatere a falsificării de monedă și a altor instrumente de plată. Această abordare unitară a falsificării de monedă și a altor instrumente de plată este în acord și cu noua reglementare penală din legislația internă, care a incriminat atât falsificarea de monede, cât și falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată, punerea în circulație de valori falsificate și deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori, în cuprinsul aceluiași capitol (capitolul I intitulat *Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori*) al titlului VI *Infracțiuni de fals* din Partea specială a Noului Cod Penal. Până la data

³ Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE.

adoptării Noului Cod Penal, infracțiunile în discuție erau supuse unui regim juridic incriminatoriu cuprins în acte normative diferite. Falsificarea de monedă era, ca și în prezent, inclusă în categoria infracțiunilor de fals incriminate de Legea nr.15/1968 – Codul Penal al României, în timp ce falsificarea și contrafacerea cărților de credit făceau obiectul incriminării prin dispozițiile cuprinse în Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic.

CONȚINUTUL TEZEI

Structura tezei este alcătuită din șase capitole, ultimul capitol fiind destinat concluziilor finale și propunerilor identificate în urma cercetării realizate. Fiecare capitol este finalizat cu identificarea unor considerații (concluzii) parțiale ce se desprind din cercetarea științifică, considerații ce preced și stau la baza capitolelor următoare ale tezei.

În Capitolul I am abordat aspectele generale privitoare la instrumentele de plată și falsificarea acestora. În context au fost analizate elemente de ordin conceptual care asigură o bună înțelegere și delimitare a termenilor utilizați în acest domeniu, precum și descrierea dimensiunii actuale a fenomenului.

Capitolul II, intitulat „Analiza tipologiilor infracționale specifice falsificării de monedă și a altor instrumente de plată”, tratează pe larg criminalitatea specifică în domeniul de referință, prin prezentarea atât a elementelor de siguranță și protecție a instrumentelor de plată, dar și a modalităților principale de falsificare întâlnite în practica judiciară.

Cel de-al treilea capitol constituie o analiză sistemică a cadrului legislativ și instituțional în domeniu, atât la nivel internațional, cât și european. În economia capitolului sunt analizate atât actele normative adoptate la nivel supranațional, prin voința statelor de a coopera prin adoptarea și punerea în aplicare a unor texte legislative eficiente, dar și resursele legislative naționale aflate la dispoziția statelor, fiind abordate principalele reglementări juridice relevante în materie. În finalul capitolului, s-a subliniat faptul că, cooperarea statelor se realizează în acest domeniu atât la nivelul instituțiilor emitente financiar-bancare și agențiilor de aplicare a legii, cât și prin interconectarea acestora. Din punct de vedere legislativ, măsurile cu impact deosebit la nivel internațional au constat în adoptarea și implementarea Convenției din 1929 privind stoparea falsificării de monedă, a cadrului juridic european în materia protecției EURO împotriva falsificării de monedă, precum și ultimul act juridic european în domeniu, respectiv Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 62/2014. Aceasta din urmă a fost adoptată în scopul consolidării măsurilor penale sancționatorii a falsificării de monede, extinderii mijloacelor speciale de investigare judiciară și de expertizare a monedelor suspecte de falsificare încă din faza activităților judiciare inițiale.

Capitolul IV descrie sistemul intern în domeniul de referință, atât din perspectivă legislativă, cât și instituțională. Sistemul național în domeniul prevenirii și combaterii falsificării instrumentelor de plată este alcătuit dintr-un complex de instituții, resurse legislative și proceduri de lucru specifice. Țara noastră a manifestat de-a lungul timpului un interes deosebit în protejarea

instrumentelor de plată împotriva falsificării și a tranzacțiilor frauduloase cu acestea. În acest context, au fost semnate, ratificate și implementate în dreptul intern majoritatea actelor normative adoptate la nivel internațional în acest domeniu. De asemenea, BNR a luat în mod constant măsuri legislative și tehnice de protecție a monedei naționale împotriva contrafacerii, culminând cu decizia introducerii bancnotelor din suport pe polimer, ce a condus la reducerea semnificativă a cantității de bani falși depistați în circuitul financiar. Cooperarea dintre BNR și agențiile de aplicare a legii se desfășoară la parametri optimi, principalul scop al activităților instituționale în acest domeniu fiind protejarea instrumentelor de plată împotriva falsificării și destructurarea rețelelor de falsificatori. Noile provocări în materie sunt determinate și de identificarea fraudelor interne din cadrul instituțiilor financiar-bancare, acestea consolidându-se în ultimii ani organizarea și funcționarea unor structuri proprii de prevenire a fraudelor.

Capitolul V are un profund caracter practic-aplicativ, prin analiza tehnicilor de investigare judiciară și criminalistică utilizate în acest domeniu de criminalitate. Investigarea activităților infracționale de falsificare a instrumentelor de plată prin metode judiciare și criminalistice constituie sarcini complexe ale anchetatorilor din cadrul agențiilor de aplicare a legii. Odată cu evoluția criminalității în acest domeniu și exploatarea resurselor tehnologice care au condus la profesionalizare și specializare infracțională, s-a impus cu necesitate adaptarea mijloacelor tehnice și investigative ale autorităților. În acest sens, ultimii ani au evidențiat atât nevoia consolidării arsenalului legislativ și procedural intern, dar și a cooperării judiciare și polițienești la nivel internațional. Analiza efectuată în acest capitol îmbină prezentarea procedurilor investigative cu aplicabilitatea acestora rezultată din studiile de caz redate în cuprinsul tezei.

CONCLUZII FINALE ȘI PROPUNERI

Concluziile finale ale cercetării

Cercetarea pe care am realizat-o a condus la *confirmarea ipotezei conform căreia fraudarea instrumentelor de plată, în special cea referitoare la moneda euro ori la fraudă online și prin cardurile de plată constituie amenințări majore la adresa securității interne a UE, fenomenul neputând fi gestionat decât printr-o cooperare eficientă a statelor la nivel internațional, european dar și național.*

Problematica în materia instrumentelor de plată fără numerar este una extrem de dinamică și în strânsă legătură cu progresul tehnologic. De-a lungul timpului, de la apariția cardurilor, emitenții au luat măsuri sporite de securitate, constând în introducerea benzii magnetice ori a tehnologiei Chip&Pin.

Principalele provocări în privința instrumentelor de plată fără numerar sunt reprezentate de creșterea înțelegerii naturii și amplitudinii problemei în scopul de a evalua riscurile, de a pune în aplicare măsurile necesare de prevenire și combatere a fraudei și evaluarea eficacității lor. În al doilea rând, fraudarea instrumentelor de plată este o țintă în mișcare. În acest cadru, apar noi amenințări, în special cele legate de furtul de identitate/fraudă și, în general, de criminalitatea informatică. Fraudarea online a cardurilor constituie cea mai mare amenințare pentru cardurile de plată. Creșterea acestui tip de fraudă a dat naștere în plus la dezvoltarea de site-uri dedicate pentru vânzarea masivă de date de card obținute ilegal, în vederea utilizării lor frauduloase.

În contextul fraudelor cu instrumente de plată non-cash, fraudarea online a cardurilor constituie una dintre principalele manifestări actuale infracționale, constatându-se următoarele vulnerabilități privitoare la capacitatea de reacție a agențiilor de aplicare a legii:

- ✓ Incapacitatea de reacție generată de lipsa sesizărilor ori de nivelul scăzut de sesizări primite din partea instituțiilor financiare,
- ✓ Natura transfrontalieră a faptelor, cu diferite etape ale activității infracționale comise în state diferite,
- ✓ Legislație distinctă a statelor care poate crea obstacole în calea cooperării,
- ✓ Insuficienta securizare a tranzacțiilor bancare online,
- ✓ Nivelul scăzut al sancțiunilor penale și financiare aplicabile în cazul faptelor de acest gen,
- ✓ Necesitatea perfecționării pregătirii profesionale a personalului, astfel încât să se țină pasul cu noile moduri de operare și dezvoltări tehnologice utilizate în comiterea infracțiunilor.

O modalitate de abordare a fraudelor de tip e-banking constă în creșterea nivelului de securitate asociat cu metode de autentificare a clienților. În prezent, băncile tind să ia în considerare caracteristicile de securitate ale sistemelor lor eBanking, ca parte a politicii comerciale.

Urmărirea penală eficientă a cazurilor de fraudă cu instrumente de plată este un element cheie al luptei împotriva fenomenului. Există, totuși, dificultăți practice pentru agențiile de aplicare a legii în a asigura o reacție rapidă împotriva fraudelor de acest gen. Mai întâi de toate, comportamentul infracțional în legătură cu fraudarea și falsificarea instrumentelor de plată a devenit extrem de tehnic și sofisticat. Ca urmare, obținerea unor probe suficiente pentru investigarea comportamentului infracțional nu este întotdeauna o sarcină facilă. În acest sens, se pare că tendința actuală a forțelor naționale de poliție este de a crea unități specializate pentru combaterea criminalității informatice, inclusiv a fraudelor comise în acest mediu, care este cel mai rapid tip de fraudă în curs de dezvoltare.

În plus, fraudarea și falsificarea instrumentelor de plată sunt manifestări infracționale transfrontaliere, în timp ce agențiile de aplicare a legii sunt limitate de constrângerile teritoriale tradiționale. Această dimensiune transfrontalieră este în continuare complicată de faptul că fraudele de acest gen sunt comise de membrii criminalității transnaționale organizate și/sau grupuri etnice specializate, extrem de mobile.

În ceea ce privește fraudă e-banking și în special cazurile de phishing, victimele, în special instituțiile financiare, sunt reticente în a raporta astfel de cazuri. Riscul de a deteriora reputația firmei este examinat cu atenție de către instituțiile financiare înainte de a decide sesizarea atacurilor informatice. Ca urmare, nu există nicio imagine fiabilă cu privire la amploarea problemei. De asemenea, trebui remarcat faptul că, în cazurile de phishing, instituțiile financiare sunt de departe țintele cele mai vizate de infractori.

Cooperarea interinstituțională este una dintre cele mai eficiente metode de prevenire și combatere a falsificării de monedă și a altor instrumente de plată. Activitățile de cooperare trebuie să se realizeze în mod integrat, atât la nivel național, european și internațional, între instituțiile financiar-bancare (atât cele emitente, dar și cele care manipulează instrumentele de plată) și agențiile de aplicare a legii.

Dincolo de canalele birocratice și formale ale cooperării interinstituționale, mai ales în contextul cooperării între profesioniștii din același mediu (financiar-bancar, polițienesc sau judiciar), stabilirea unor relații bazate pe încredere reciprocă și pe legături informale, contacte rapide poate eficientiza activitatea de investigare a falsificării de monedă și a altor instrumente de plată. În acest context al cooperării, diseminarea periodică a informațiilor între agențiile de aplicare a legii din diferite state cu privire la identificarea eventualelor tipografii clandestine, poate contribui la realizarea unor conexiuni cu privire la rețelele internaționale de falsificatori și plasatori.

O altă problemă vizează *necesitatea armonizării instrumentelor investigative, de expertiză și de cercetare utilizate de agențiile naționale competente în materia investigării falsificării instrumentelor de plată.*

Nu în ultimul rând, *conștientizarea de către toate persoanele (fizice și juridice) a riscurilor la care se expun în situația neglijenței manifestate cu ocazia utilizării instrumentelor de plată (cash și non-cash), poate contribui la prevenirea fraudelor de acest și limitarea prejudiciilor de natură financiară.* Un rol esențial în această privință îl au și campaniile de prevenire, informare și conștientizare derulate de instituțiile financiar-bancare și agențiile de aplicare a legii.

Propuneri privitoare la perfecționarea cadrului juridic, instituțional și procedural în domeniul de referință

a) Pentru a ține pasul cu ultimele capturi realizate la nivel internațional în materia falsificării instrumentelor de plată, acestea fiind uneori din ce în ce mai performante, precum și datorită disponibilității online a instrumentelor utilizate la falsificare, *este necesară creșterea gradului de securizare a instrumentelor de plată, atât prin introducerea de noi elemente de siguranță (în cazul bancnotelor ori a cardurilor), precum și de metode din ce în ce mai sigure de autentificare a tranzacțiilor financiare online.* Propunerea are la bază și rezultatele recente ale

unui studiu european conform căruia 35% dintre cetățenii UE sunt îngrijorați cu privire la siguranța instrumentelor de plată. În aceeași ordine de idei, se impune perfecționarea continuă atât a instrumentelor utilizate la verificarea instrumentelor de plată, cât și a metodelor criminalistice de expertizare, având în vedere falsurile din ce în ce mai profesionale constatate în ultimii ani.

b) În scopul eficientizării activităților de identificare și anihilare a grupărilor de criminalitate organizată implicate în falsificarea de monedă, *considerăm necesară implementarea următoarelor măsuri:*

- ✓ Schimbul operativ de date și informații între oficiile naționale centrale de combatere a falsului de monedă, atât în mod direct, prin crearea unei liste de contacte cu specialiștii în această materie, cât și prin intermediul canalelor de cooperare polițienească (utilizându-se în special resursele oferite de Interpol, Europol și SELEC), în vederea stabilirii eventualelor conexiuni ale rețelelor de falsificatori. În acest context, *propunerea noastră vizează crearea unei rețele a șefilor oficiilor naționale centrale în domeniul falsificării de monedă*, după modelul existent în domeniul antidrog, care să adune laolaltă, în mod periodic, practicienii din cadrul agențiilor de aplicare a legii direct implicați în lupta împotriva falsificării, asigurându-se astfel un schimb direct de informații și de bune practici privind identificarea noilor amenințări, moduri de operare, capacitatea de reacție și cooperarea inter-instituțională, noi metode de expertizare a falsurilor etc.;
- ✓ Identificarea și monitorizarea atentă a seriilor bancnotelor contrafăcute ce vor apare în circulație, în vederea stabilirii locurilor predispuse mai frecvent la plasare, a tipului de bancnote și a posibilei implicări a mânătorului de valori monetare;
- ✓ Pregătirea antiinfracțională a populației pentru prevenirea și identificarea contrafacțiilor de monedă, activitate menită să conducă la dobândirea de

către toate persoanele a unor minime informații practice de autoprotecție și siguranță în privința banilor.

c) *Efectul disuasiv al sancțiunilor penale pentru infracțiunile legate de fraudarea instrumentelor de plată ar trebui să fie primul element cheie al luptei împotriva fraudei.* Sancțiunile aplicate în practică la nivel național în acest domeniu sunt în general prea mici pentru a fi disuasive. Europol a semnalat încă din anul 2005 că legile penale naționale sunt extrem de indulgente vis-a-vis de fraudă, invitând astfel crima organizată de a recurge mai mult la acest tip profitabil și relativ sigur de infracțiuni, fraudă fiind considerată infracțiune cu risc scăzut și profit ridicat. Faptul că falsificarea instrumentelor de plată se pedepsește mai drastic în unele state membre și mai blând în altele, poate conduce la o repartizare inegală a resurselor alocate de către state prevenirii și combaterii acestui gen de infracționalitate, precum și la unele blocaje în cooperarea judiciară.

La nivelul statelor membre ale UE, protecția eficientă a monedei împotriva falsificării necesită *o armonizare a cadrului legislativ în domeniu, atât în materie penală cât și procedural-penală*, diferențele existente în prezent putând constitui piedici și obstacole în calea cooperării agențiilor de aplicare a legii. Astfel, considerăm necesară armonizarea sancțiunilor penale, precum și adoptarea unei definiții comune privind falsificarea de monedă.

d) De asemenea, în pofida aspectelor cuprinse în Directiva 2014/62/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 cu privire la valorificarea datelor prin instrumentele de anchetă similare celor adoptate în combaterea criminalității, traficului de droguri și altor cazuri grave de criminalitate organizată, conform practicienilor încă există o subutilizare a acestora, în special în privința agenților sub acoperire, livrărilor controlate ori achizițiilor fictive de monedă contrafăcută sau instrumente folosite la contrafacere. În acest scop, *propunem sporirea gradului de utilizare a unor*

anchete judiciare proactive, care să aibă la bază utilizarea tehnicilor speciale de supraveghere și cercetare (tehnici speciale de investigație). În acest cadru al propunerilor, considerăm necesară extinderea utilizării metodei livrării supravegheate de mijloace de plată contrafăcute sau echipamente utilizate la contrafacere, măsură investigativă menită să asigure identificarea și tragerea la răspundere a întregului lanț infracțional, de la plasatori la falsificatori. În opinia noastră, metoda livrării supravegheate în contextul cooperării judiciare a autorităților statelor își poate dovedi eficiența inclusiv în materia livrării echipamentelor de skimming utilizate la fraudarea cardurilor de plată, ajutând nu doar la reținerea unui simplu pion al grupului infracțional, ci contribuind la identificarea finanțatorilor, liderilor ori beneficiarilor majori ai activităților infracționale.

e) De asemenea, în contextul investigării judiciare a falsificării de monedă, *considerăm necesară consolidarea cooperării dintre agențiile de aplicare a legii și autoritățile competente în furnizarea de asistență tehnică, precum CTSE, CAC și CAN.*

f) Una din propuneri vizează și *punerea în aplicare a unui număr de telefon unic în UE pentru notificarea de către utilizatori a pierderii sau furtului cardului de plată.* Notificarea promptă a pierderii sau furtului unui card este importantă pentru utilizatori, deoarece serviciile de plată încetează să mai fie răspunzătoare pentru orice pierderi generate de fraudă după o astfel de notificare. Această notificare este la fel de importantă pentru bănci, care pot să ia măsuri imediate pentru a opri pierderile financiare. Memorarea numărului de apel pentru a raporta carduri pierdute sau furate poate fi o sarcină dificilă în cazul în care clientul deține mai multe carduri, călătorește în străinătate sau este într-o situație de primejdie. Prin urmare, un număr de telefon unic pentru declararea cardurilor de plată pierdute sau furate în Europa ar fi de o valoare semnificativă pentru cetățeni.

g) În același timp, *suntem de părere că UE ar trebui să ia măsuri urgente pentru a promova standardul EMV ca o soluție globală împotriva falsificării cardurilor de plată. În acest sens, este necesară consolidarea cooperării la nivel internațional între statele care au implementat tehnologia EMV și cele non-EMV. De asemenea, sunt necesare soluții juridice europene comune pentru siguranța plăților on-line, precum și raportarea obligatorie a încălcării securității datelor financiare. Prevenirea și combaterea fraudelor online cu carduri necesită reglementări specifice privind identificarea clientului (3D Secure) și de securitate a mediului de plată on-line.*

h) O altă propune vizează și *dezvoltarea la nivelul agențiilor de aplicare a legii de noi soluții tehnice, platforme și baze de date care să asigure eficientizarea investigării activităților infracționale din zona falsificării/fraudării instrumentelor de plată fără numerar.*

i) În vederea eficientizării activităților instituțiilor statului implicate în prevenirea și combaterea falsificării instrumentelor de plată, *propunem adoptarea unei strategii naționale* menită să asigure atât protecția instrumentelor de plată împotriva falsificării, creșterea gradului de încredere publică în mijloacele de plată, dar și consolidarea cooperării inter-agenții. Având în vedere evoluția fenomenului infracțional în domeniul instrumentelor de plată, în vederea prevenirii și combaterii eficiente a acestuia, se impune desfășurarea unor acțiuni specifice comune, la care să-și aducă aportul atât agențiile de aplicare a legii, dar și alte instituții din zona financiar-bancară, asociații profesionale din zona societății civile, furnizorii de servicii Internet etc. Strategia propusă are drept obiective generale: adaptarea și compatibilizarea permanentă a cadrului juridic, instituțional și procedural la cele mai bune practici internaționale și europene în materie, creșterea eficienței intervenției instituțiilor statului în acțiunile de prevenire și combatere a fenomenului, dinamizarea cooperării interinstituționale la nivel național și internațional,

conștientizarea și informarea permanentă a populației cu privire la pericolul pe care-l reprezintă fenomenul falsificării instrumentelor de plată.

j) Cooperarea interinstituțională între agențiile de aplicare a legii și instituțiile financiar-bancare este o componentă esențială în contextul activităților de prevenire și combatere a falsificării și fraudării instrumentelor de plată. În acest cadru, *propunem încheierea de parteneriate și protocoale de cooperare între băncile comerciale și organele de urmărire penală (poliție și parchet)*, în vederea schimbului direct de date și informații, precum și crearea unor modele de sesizări a fraudelor online cu carduri. Punerea în aplicare a acestor protocoale ar trebui să se realizeze în concret prin cooperarea directă dintre departamentele antifraudă din cadrul instituțiilor financiar-bancare și structurile specializate din cadrul organelor de urmărire penală.

k) *O altă propunere vizează și perfecționarea pregătirii profesionale a specialiștilor în materie, prin realizarea unor sesiuni comune de instruire în domeniul prevenirii și combaterii falsificării instrumentelor de plată, la care să participe atât personalul autorităților judiciare, dar și reprezentanți din sistemul financiar-bancar, al companiilor emitente de carduri etc. în vederea identificării noilor amenințări în domeniu, dar și a celor mai bune practici de prevenire și combatere.*

l) *În cele din urmă, suntem de părere că, în vederea eficientizării activităților de cercetare penală derulate de lucrătorii de poliție judiciară din cadrul structurilor de combatere a criminalității organizate desemnați conform Legii nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, este necesară materializarea proiectelor inițiate în ultimii ani la nivelul Ministerului Public, prin detașarea acestor categorii de polițiști în cadrul DIICOT, după modelul polițiștilor detașați în cadrul DNA. Argumentul nostru în sprijinul acestei propuneri constă în similitudinea raporturilor profesionale procuror-*

polițist din cadrul DNA cu cele existente în cadrul DIICOT, având în vedere că aceste categorii de polițiști derulează activități pe baza delegărilor emise de procuror, atât infracțiunile de corupție, cât și cele din sfera criminalității organizate reglementate de Legea nr. 508/2004, fiind în ancheta proprie a procurorului.

BIBLIOGRAFIE

Legislație

1. *** Convenția internațională privind stoparea falsificării de monedă semnată la Geneva, la 20 aprilie 1929, împreună cu protocolul și cu protocolul facultativ.
2. *** Convenția de la Budapesta privind criminalitatea informatică, adoptată de Consiliul Europei la 23 noiembrie 2001.
3. *** Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 62/2014 privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării și de înlocuire a Deciziei-cadru 2000/383/JAI a Consiliului.
4. *** Regulamentul (CE) nr. 974/98 al Consiliului din 3 mai 1998 privind introducerea euro (JO L 139, 11.5.1998, p. 1).

5. *** Regulamentul (CE) nr. 1339/2001 al Consiliului din 28 iunie 2001 privind extinderea efectelor Regulamentului (CE) nr. 1338/2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării la statele membre care nu au adoptat euro ca monedă unică (JO L 181, 4.7.2001, p. 11).
6. *** Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 al Consiliului din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării (JO L 181, 4.7.2001, p. 6).
7. *** Decizia 2005/511/JAI a Consiliului din 12 iulie 2005 privind protecția monedei euro împotriva falsificării, prin desemnarea Europol ca fiind biroul central pentru combaterea falsificării monedei euro.
8. *** Decizia 2001/887/JAI a Consiliului din 6 decembrie 2001 privind protecția monedei euro împotriva falsificării (JO L 329, 14.12.2001, p. 1).
9. *** Decizia-cadru a Consiliului 2001/413/JAI de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul.
- 10.*** Decizia-cadru 2000/383/JAI a Consiliului din 29 mai 2000 privind consolidarea, prin sancțiuni penale și de altă natură, a protecției împotriva falsificării, cu ocazia introducerii monedei euro (JO L 140, 14.6.2000, p. 1).
- 11.*** Decizia Băncii Centrale Europene (BCE/2001/11) din 8 noiembrie 2001 privind anumite condiții referitoare la accesul la Sistemul de Monitorizare a Falsificărilor (SMF).
- 12.*** Legea nr. 135/2010 privind Codul de Procedură Penală, publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.
- 13.*** Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal
- 14.*** Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.
- 15.*** Legea nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale,

- publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.664 din 23 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare.
- 16.*** Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.582 din 30 iunie 2004.
- 17.*** Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.279 din 21 aprilie 2003.
- 18.*** Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.483 din 5 iulie 2002 și republicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr.959 din 29 noiembrie 2006.
- 19.*** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 4/2013 privind verificarea calității bancnotelor românești în vederea recirculării.
- 20.*** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2011 privind asigurarea autenticității bancnotelor și monedelor euro.
- 21.*** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 6/2006 privind emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanții la tranzacțiile cu aceste instrumente.
- 22.*** Circulara Băncii Naționale a României nr. 14/2005 privind punerea în circulație a bancnotelor și monedelor, emisiunea 2005.

Monografii, studii, rapoarte

1. Borchardt, K.-D., *The ABC of EU Law*. Luxembourg: Publications Office of the EU, 2010.
2. Brandibur, Claudiu-Nicolae, *Traficul ilegal de migranți, factor de risc la adresa ordinii publice și siguranței naționale (teză de doctorat)*, Academia de Poliție „A.I. Cuza”, București, 2014.

3. Budhram, Trevor, *Examining the unique security features of a credit card with the aim of identifying possible fraudulent use*, University of South Africa, September 2007.
4. Butoi, Tudorel, *Investigatorul acoperit (posibilități și limite)*, Revista "Lumea Detectivilor" nr. 15/2005.
5. Buzatu, Nicolae; Popa, Gheorghe, *Expertizarea bancnotelor și a altor instrumente de plată*, Editura Little Star, București, 2005.
6. Dascălu, Ioan; Marin-Claudiu Țupulan, Laurențiu Giurea, Cristian-Eduard Ștefan, *Metodologia investigării infracțiunilor*, Editura Sitech, Craiova, 2008.
7. Filip, Cristina, *Noi mijloace de investigare cu aplicabilitate în contrafacerile de bancnotă*, în Revista de criminologie, de criminalistică și de penologie nr. 1/2007.
8. Gheorghe, Anton Cristian, *Grupările infracționale nestructurate – nucleu de macrocriminalitate (teză de doctorat)*, Academia de Poliție „A.I. Cuza”, București, 2014.
9. Ghinea, Nicolae, *Investigarea fraudelor*, Editura Sitech, Craiova, 2008.
10. Kaczorowska, A., *European Union Law*. London – New York: Routledge-Cavendish, 2008.
11. Kirițescu, Costin C., *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*, Editura Academiei Române, București, 1964.
12. Loedel, Peter; John D. Occhipinti, *Combating Euro-Counterfeiting within the European Union: Implications for Policy Cooperation*, Paper Presented at: European Union Studies Association 13th Biennial Conference Baltimore, May 9-11th, 2013.
13. Marsh, D., *The Euro: The Politics of the New Global Currency*. New Haven – London: Yale University Press, 2009.
14. Masters, Gerry; Turner, Philip, *Forensic data recovery and examination of magnetic swipe card cloning devices*, Digital Investigation 4 S (2007)

15. Mircea, Alexandru; Albu, Petre, *Banii între certitudinea autenticității și îndoiala contrafacerii*, Editura M.I., București, 1996.
16. Popescu, Gheorghe; Elena Floarea, *Unele considerații privitoare la infracțiunea de falsificare de monedă*, în *Revista Studii de Securitate Publică* nr. 2/2013.
17. Pradel, Jean, *Droit penal compare, troisieme edition*, Dalloz, 2008.
18. Prime, Emma L.; David H. Solomon, *Australia's Plastic Banknotes: Fighting Counterfeit Currency*, *Angew. Chem. Int. Ed.* 2010, 49.
19. Rowell, R., *Counterfeiting and Forgery. A Practical Guide to the Law*, London, 1986.
20. Vervaele, J.A.E., *Counterfeiting the single european currency (Euro): Towards the federalization of enforcement in the European Union*. *Columbia Journal of European Law*, 8(1), 2002.
21. Voicescu, Ion; Bercheșan, Vasile, *Bancnota și falsificatorii de bancnote*, Casa de editură și presă „ȘANSA” S.R.L., București, 1996.
22. Williams, Marcela M.; Anderson, Richard G., *Currency Design in the United States and Abroad: Counterfeit Deterrence and Visual Accessibility*, *Federal Reserve Bank of St. Louis Review*, September/October 2007, 89(5).
23. *** Banca Centrală Europeană. Eurosistemul. Sistemul european al băncilor centrale, 2009.
24. *** ECB Report on the legal protection of banknotes, November 1999.
25. *** Evaluation of the PERICLES programme. Final rapport, June 2013.
26. *** Scurt istoric al bancnotelor și monedelor EURO. Cum a devenit EURO moneda noastră, Banca Centrală Europeană, 2007.
27. *** Proiectul de concluzii privind consolidarea cooperării și a schimbului de informații în domeniul luptei împotriva falsificării de monede, în special a monedei euro, Consiliul UE, Bruxelles, 25.11.2011.
28. *** Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu cu privire la punerea în aplicare și la rezultatele programului Pericles pentru

- protecția monedei euro împotriva falsificării în 2014.
- 29.*** Raportul Comisiei din 20 februarie 2006 – Al doilea raport pe baza art. 14 din Decizia-cadru din 28 mai 2001 a Consiliului privind combaterea fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul [COM(2006) 65 final – Nepublicat în Jurnalul Oficial].
 - 30.*** Raportul Comisiei din 30 aprilie 2004 pe baza art. 14 din Decizia-cadru din 28 mai 2001 a Consiliului privind combaterea fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul [COM(2004) 346 final – Nepublicat în Jurnalul Oficial].
 - 31.*** Raportul anual 2011, Banca Națională a României.
 - 32.*** Inițiativa Comună a Secretarului General OIPC-Interpol și a Directorului Europol privind combaterea falsificării de monedă, în special a monedei euro, Bruxelles, 2001.
 - 33.*** Comprehensive Study on Cybercrime, UNODC, February 2013.
 - 34.*** Dezvoltarea unui modul de instructaj anti-trafic pentru judecători și procurori. Manual provizoriu de instructaj, Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație (ICMPD), 2004.
 - 35.*** Situation Report. Payment Card Fraud in the European Union. Perspective of law enforcement agencies, Europol, 2012.
 - 36.*** Primul raport principal de evaluare și descriere pentru dezbateri internă (Raportul M.A.D.R.I.D), Consiliul UE, Bruxelles, 26 mai 2010.
 - 37.*** Report on fraud regarding non cash means of payments in the EU: the implementation of the 2004-2007 EU Action Plan, Commission of the European Communities, Brussels, 22.4.2008.

Resurse Internet

1. *** <http://www.interpol.int/Crime-areas/Financial-crime/Payment-cards>
2. *** <http://www.bep.treas.gov/section.cfm/4/27>
3. *** www.bnr.ro/files/d/Monede%20si%20bancnote/R20050421guv.pdf

4. ***<http://www.interpol.int/fr/Crime-areas/Financial-crime/Counterfeit-currency-and-security-documents/Counterfeit-currency>
5. ***<http://www.rulesforuse.org/pub/index.php?lang=en&page=pressreleases>
6. *** https://www.pcisecuritystandards.org/organization_info/index.php
7. *** <http://www.secretservice.gov/mission.shtml>
8. *** <http://www.efrauda.ro/pages.do?idPage=2364>